

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec . . . " 2.—20
 za Nemčijo oolotno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
 V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V spravi prejema. mesečno " 170
 Sobotni izdaja:
 za celo leto . . . " 7.—
 za Nemčijo oolotno . . . " 8.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

Inserati:
 Enostolna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat . . . po 15 v
 za dvakrat . . . " 13 "
 za trikrat . . . " 10 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
 enostolna pettivrsta po 18 vin.
 Poslano:
 enostolna pettivrsta po 30 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenom ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštno hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Važna opozoritev gospodom županom in našim volilcem ter zaupnikom.

SILNO VAŽNO! SILNO VAŽNO!

Izvedeli smo, da je neko okrajno glavarstvo izdalo na podrejeno županstvo navodilo, da se sprejmejo med volilce kmečke skupine samo oni občinski volilci prvega in drugega razreda, katerim je predpisanega vsaj 8 K direktnega davka. Ker je mogoče, da je tisto okrajno glavarstvo izdalo enak pouk na več županstev, in ker je mogoče, da so tudi druga okrajna glavarstva izdala znabiti enak pouk, opozarjamo s tem vsa županstva, da je ta pouk popolnoma nepravilen in napačen in da nasprotuje jasnemu besedilu postave, ki pravi, da se ima med deželnozborske volilce kmečke skupine sprejeti vse občinske volilce prvega in drugega razreda, ne glede na višino predpisanega davka.

Vsi naši volilci, zaupniki in agitatorji naj pazijo natančno, da se v volilške imenike kmečke skupine sprejmejo vsi občinski volilci prvega in drugega razreda, ne glede na višino predpisanega jim davka, in če bi jih katero županstvo izpustilo, naj skrbijo volilci in naši zaupniki, da se pravočasno reklamirajo vsi naši možje, ki bi se jih izpustilo, češ da ne plačujejo 8 K direktnega davka. Zadošča za vpis volilski imenik kmečke skupine, da plačuje občinski volilec drugega razreda tudi samo 1 vinar direktnega davka.

Naša skrb bo, da dobijo županstva od okrajnih glavarstev potrebna navodila in pojasnila!

Izvedeli smo z druge strani, da pošiljajo okrajna glavarstva tiskovine in pole za sestavo volilskih imenikov, v katerih je naveden cenzus 8 K, kakor da bi se smeli v volilski imenik kmečke skupine sprejeti samo tisti, ki plaču-

jejo 8 K direktnega davka. Te tiskovine so zastarane in protipostavne ter imajo služiti samo v statistične namene.

Končno še enkrat opozarjamo na pouk, ki je bil objavljen v »Občinski Upravi« in v naši sobotni številki in ki je edino pravi.

Zmešane glave.

Naši liberalci še vedno mislijo, da najbolj domovinsko delo opravi tisti, ki najbolj radikalno jezikari in piše po papirju. Tako je bilo tudi pri zadnji lipski proslavi.

Mi bi preko tega pisarjenja mirno prešli, če bi to pisarjenje ne bilo zavito v tako obliko, ki je sposobna zapeljivati mladino na napačna pota. Lahko razburljiva mladina misli namreč, da služi svoji domovini, ako prevzame nalogo tistih trobentačev, ki so skriti za uredniško pečjo. In to v oblikah, ki povzročajo v svojih posledicah le naše narodne izgube; kajti čestokrat najrazborejši mladini uničijo eksistenco. Pustili pa bi tudi pri miru pisarijo ljudi, ki nimajo nobenih gospodarskih skrbi in tudi za naš narodni razvoj nobenega delavnega deleža, ako bi to pisarjenje ne bilo voda na mlin naših narodnih nasprotnikov. Ti namreč čakajo, da Slovence razkričavajo za nepatriotične in da s tem delajo profit za nemštvo. Tako pisarjenje ima potem za posledico vse tisto zapostavljanje Slovencev na raznih upravnih in drugih poljih, radi katerih se ravno liberalno časopisje tako jezi in išče vzrokov ondi, kjer se zastavi v delu za resen naroden napredek vse, kar je v poštenem delu storiti mogoče.

Tako pa smo dvignili v protestu svoj glas in ta protest še podčrtujemo. S pisarijo, kakršne se je posluževalo te dni o lipskih slavnostih glasilo ljubljanskega župana dr. Ivan Tavčarja in glasilo liberalnega učiteljskega, ki je prišlo, da bo mladino vzgajalo v patriotičnem duhu, se našemu narodu dejansko nič ne koristi, ampak dejansko neizmerno škoduje. Če to pribijemo, ni treba potem, ko je v »Narodu« in »Dnevu« vsaka tiskana črka našim znanim narodnim nasprotnikom na razpologo, prav nič kričati o naših »denuncijacijah«. Prej pomislite, kaj pišete in kako tako pisar-

jenje lahko užge ogenj nad našo lastno streho.

Sploh je pa zelo lahko za mizami liberalnih redakcij pisariti o tem, v koliko Slovenci nimamo povoda proslavljati zmago pri Lipskem, ker ti fantiči ne morejo na svoj papir naslikati razvoja slovenskega naroda kot takega, če bi bil ostal pod Francozi. Srce Napoleonovo ni bilo priraščeno na naš narod, njemu je bilo vse sredstvo k ciljem in za te cilje bi nič ne pomišljeval na razne strani izmetati dele naše domovine. Napoleon niti vedel ni, da v naših krajih prebiva slovenski rod, ko je prvokrat položil svoj prst na zemljevid naših dežel. Ali morejo morda v redakciji »Naroda« in »Dneva« nam sedaj l. 1913 garantirati, da bi Trst ostal do danes še skupni del slovenske domovine, ali nam morejo zagotoviti in dokazati, da bi del našega naroda, če bi stvari ne ustavila bitka pri Lipskem, ne bil poitalijančen bolj kot je sedaj? In pravica našega jezika? Ali niso naši ljudje pod Francozom dobili nalog, da smejo slovenski poročati le toliko časa, dokler se francosčine ne privadijo, koliko merov je moralo francosko poročati in imeti francosčine večje tajnike. Koliko slovenske krvi je bilo prelito za roparske načrt Konzijanca in ali bi mogel narod v teh bojih in pod francoskim vplivom ohraniti tisto moralno silo za svoj obstoj, kakršno je razvil do danes. Gospodarske razmere so bile tako desolatne, da je ljudstvo popolnoma obupavalo.

Seve Napoleon je imel sedanje urednike »Dneva«, »Naroda« in dr. Ilesiča, ki je čutil potrebo demonstrirati s tem, da iz hiše »Slovenske Matice« ni izobesil zastave (ker ima menda ta kulturni zavod državno podporo od francoske vlade), nastavljen za svoje maršale in guvernerje, in ti gospodje bi, če bi živeli do danes vse tako izvršili kot sedaj pišejo.

Slovenski narod v svojih sedanjih borbah ne potrebuje zmešanih glav, potrebuje pa razboritih ljudi, ki jasnim čelom razmotrivajo razmere in računajo, kaj in kako je storiti, da se za naš narod vedno dobi plus. Tako kot pa počenja pri nas liberalno časopisje, bo pa za naš narod vedno se izkazal — minus. Naloga vseh, ki hočejo z resnim delom koristiti slovenski domovini in nje rešitve ne vidijo v puhlih frazah in sanjarijah, je, da z nami skrbje za to, da zmešane glave izgube

vsak vpliv v slovenski javnosti in da z nami grade bodočnost domovine na realni podlagi v državi, v kateri se faktično nahajamo. Pri prihodnjih deželnozborskih volitvah bo vse, kar je narodno poštenega, podpisalo obsodbo zmešanih glav!

Goriški deželni zbor — odgoden.

Komaj štiri seje so imeli poslanci novega deželnega zbora v teku več ko 16dnevnega zasedanja. Res, malo za to deželo, ki je komaj čakala, da novi deželni zbor reši razne zelo pereče zadeve. Malo pa je to tudi za poslance, ki so, kakor to zadene v prvi vrsti slovenske liberalce, prišli v deželni zbor polni obljub na vse strani. Pa ko bi bili slovenski liberalci vsaj te štiri kratke seje porabili, da bi bili spravi na dan težnje slovenskih volilcev! Pa nič! Nasprotno, kjerkoli so mogli, so zavirali težnje naših poslancev S. L. S., ki so hoteli rešiti vsaj za prvo silo finančno vprašanje naše dežele z davkom na pivo, ki so za naše vinorejce skušali doseči podaljšanje roka za vračanje brezobrestnih posojil. Pa vse so zavrgli. Koristi ljudstva jim niso bile mari. Z novim davkom na pivo bi bila dežela dobila velike dohodke, ki bi se bili vsaj deloma lahko porabili za rešitev raznih gospodarskih naprav, za prispevke k zgradbam cest, vodovodov itd. Celi kupi prošenj za podporo je nerešenih, dovolili niso niti ene važne podpore, celo za cestno skozi zapuščeno, a lepo in rodovitno Gor. Trebušo so imeli gluha ušesa. In vse to, ker ni denarja. Na drugi strani pa so — meni nič tebi nič — zavrgli davek na pivo, ki bi pomenil velik dohodek deželi in za kmeta veliko dobroto. V narodnem oziru liberalci niti z mezinemc zganili niso. In vendar so oni bili, ki so dopovedovali vsakemu, ki jih je hotel poslušati in jim verjeti, da bodo rešili slovenski narod na Goriškem. Poslancem S. L. S. je bilo prepuščeno, da so povzdignili svoj glas v zbornici proti krivicam, ki se Slovincem gode v šolskem oziru na Goriškem, posebno z novo nemško gimnazijo.

V petek je bila določena še ena seja deželnega zbora. Za tedaj so naši poslanci imeli pripravljene važne gospodarske in narodne zadeve. Pa do te seje ni prišlo. Deželni zbor je bil odgoden.

Goriški deželni zbor je prava specialiteta. Nima namreč nikjer večine.

LISTEK.

Uporniki.

Poljski spisal Artur Grušecki, poslovenil dr. Leopold Léonard. (Dalje.)

Ah, ako bi silo mogel odbiti s silo, imeti lastno vojsko in plačati jim kri za kri, muko za muko, smrt za smrt, toda to so samo sanje, ki se za sedaj ne dajo uresničiti, najkрасnejše sanje, najsilnejša narekavanja ne odstranijo niti enega trna iz bolestne resničnosti.

In prišel je trenotek dvoma, če je sploh mogoče osvoboditi se izpod pritiska mogočnega vraga.

Morda pa gredo njegov oče in drugi po pravi poti, ki hočejo zase pridobiti zatiralce s tem, da se jim prikupavajo, se jim dobrikajo, požirajo s sladkim nasmehom grenkost preziranja, poniževalne šale, igranje z njihovimi čustvi in prepričanjem.

Tudi on bo nekoč tako živel, šinilo mu je v dušo in stresel se je razburjenja. Ah, boljša je krogla kot tako življenje!

Počasi, kakor svitanje oblačne noči, se je budila v njem nada lepše prihodnosti.

Ne s silo pesti, ampak s silo duha, s prerobenjem ljudstva, s čustvom, da so svoj narod s svojo civilizacijo, si bodo priborili to jasno in lepo prihodnost.

A on, kaj je storil, da bi pospešil uresničenje tega trenutka?

Razgovarjal se je s kmeti v Nemetah o velikosti in slavi nekdanje Poljske, o sedanjih krivicah in zatiranjih, o potrebi, da se združijo vse narodne sile, da se uče poljskega jezika in čita-je časopisje, ki pojasnjuje svetu zatiranje in krivice, ki se gode Poljakom po raznih mestih in vaseh, razdal je par sto knjig.

»Ali je to setev?«

»Ne!«

Komaj boječ poskus, če je zemlja pripravna za obdelavo, za sprejem semen!

In mračen, zdvojnjen in nemiren je jahal dalje.

Sele pogled na Pogonj mu je prinesel drugačne vtise, misli in želje. Pognal je konja in jahal v brzem teku pod grajskim vrtom, da bi s poljske poti prišel na glavno cesto, z nje pa k vhodu v grajščino.

Gledal je proti vrtu in zdelo se mu je, da se je nekaj zabliskalo na verandi. Napel je pogled in zagledal Zveličevo Bronjo. Zdaj ni jahal več v teku,

ampak v diru je hitel proti oni strani, in konj, naglo zadržan pred verando, se je vril s kopiti v zemljo.

»Vedela sem, da pridete,« se je nasmehnila.

»Jaz pa, da vas bom zagledal.«

»Ali ste hoteli kaj izvedeti o glavarju?«

»V resnici, ko sem zvedel, da je bil pri vas sem prišel.«

»Sem mislila, toda mama vam bo vedela boljše povedati to stvar, pojdite sem.« mu je pokimala z glavo.

Ko je zvedel, da je gospa v kabinetu, je šel k nji nekoliko nesmele.

»Ah, vi ste,« je rekla s hladnim glasom, ker je samo na hčerkinе prošnje privolila, da jih je mladi Revski obiskoval.

»Ker sem slišal, da je bil tukaj glavar, sem prišel vprašat, kako je bilo.«

»Kakor po navadi, hotel je podkupnine in dala sem mu jo.«

»Ali radi naprave cerkve?«

»Ne, saj je vendar vzel od duhovnika, kaj če še več?«

»Samo za streho je dobil,« se je nasmehnil; »ker je pa treba odstraniti tudi dva trama, zahteva dopolnila.«

»Kako nenasiten oderuh je to,« je vzdihnila, »da bi le dovolili popraviti cerkev.«

»Ker tako trguje in draži, je dovoljenje gotovo, ako vzame, in gotovo hoče, bo držal obljubo, to je edina morskova morala.«

»Bolj tiho, gospod Tadej, lahko naju kdo sliši,« pogledala je bojazljivo okrog.

Vstopila je Bronja in ko so se pozdravili:

»O čem sta se pa razgovarjala?«

»Glavar zahteva nove podkupnine za popravo cerkve,« je odvrnila mati polglasno.

»To je vendar popolnoma v redu,« se je nasmehnila.

»Ah, ti Bronja, vedno modruješ, toda ne pomisliš, odkod jemati denar za vse te oderuhe,« rekla je mati razdraženo.

»Dokler prenašamo ponižno vse, kar žele, se ne smemo čuditi njihovim željam. L'appetit vient en mangeant (Tek pride z jedjo),« se je nasmehnila.

»Kaj početi, ko smo pa prepuščeni njihovi milosti in nemilosti.«

»Ne dala bi niti groša, naj gre za deva pred sodišče,« je rekla vsa rdeča, »najbrže bi pravdo zgubila, toda njihova krivičnost bo postala znana; njihova podkupljivost bo odkrita celemu svetu in to jih bo držalo nazaj.«

»Gospodična Bronja ima popolnoma prav.«

Bile bi mogoče razne večine. V prvi vrsti se je mislilo, da bodo slovenski liberalci, ki nočejo biti liberalci, šli skupaj z laškimi krščanskimi socialci. Toda zdi se, da ta ljubezen ne drži, posebno ne, ker med slovenskimi liberalci igra važno vlogo dr. Gregorčič, ki najbrže ne bo pustil, da bi deželni glavar dr. Faidutti, njegov hud nasprotnik, vladal tako brez skrbi. Mogoča je zveza med slovenskimi in laškimi liberalci, kar bi najbrže nekatere zelo mikalo. A boje se ljudstvu to javno pokazati, ker v znamenju boja proti laškim liberalcem so šli v boj. Vkljub temu se je zadnje čase opažalo zblizanje med liberalci obeh narodnosti. Posebno se je to videlo v verifikacijskem odseku, kjer so slovenski liberalci glasovali skupaj z laškimi liberalci, da se naj krščanskosocialni mandati v laškem veleposestvu ne verifikirajo. In ta sklep je bil tudi vzrok, da se je deželni zbor odgodil tako nepričakovano, kakor se to godi pri tistih deželnih zbora, ki bolehajo na smrtni bolezn.

Sedaj liberalci tolažijo svoje ljudi, ki stojijo razočarani pred zaprtim deželno hišo: Ja, veste, prvokrat nismo mogli narediti vsega. Bomo že, bomo že.

Ampak ljudje so začeli odpirati oči. Mislili so, da imajo ti ljudje res kaj volje za delo. Sedaj pa vidijo, da so za pametno delo v prid ljudstva popolnoma nezmožni.

Tu se uresničuje zopet že tisočkrat z dejstvi potrjen stavek: Sebični in naduti liberalizem, poln fraz, obljub in tudi laži, ne more biti v korist našega ljudstva!

Škod. kr. državnih nastavljenecv v Ljubljani.

Včeraj dopoldne se je vršil v »Mestnem domu« shod državnih nastavljenecv. Predsednik davčni upravitelj M. Lilleg je po pozdravu številnih udeležnikov shoda govoril sledeče:

Da državni uslužbenci opetovano prihajajo v javnost in tam obravnavajo in tožijo o bedi in siromaštvu, ni sramotno zanje, temveč za one merodajne faktore, v katerih rokah je njihova usoda. Dovoljeno naj mi bo nekaj besed na adresu visoke vlade in parlamenta. V letu za državo težkih časih zapostavili so državni nastavljenci, prešinjani pravega patriotizma, vse svoje opravilne zahteve in so molče in s potrpežljivostjo prenašali bedo, da tudi lakoto. Končala se je kriza, sklical se je parlament, da reši državne in ljudske potrebe. Vlada je takoj po prestani krizi poklicala državne poslance na delo za državo in ljudstvo, da uveljavijo mali finančni načrt. Da poleg večjih izdatkov za militarizem, bojne ladje itd. med najnujnejše državne in ljudske potrebe spada tudi rešitev državnih uslužbencev in učiteljev pred pretečim poginom ne dvomimo mi ne kdo drugi. Mali finančni načrt bi zopet napolnil

»Vi ste se mladi, ako bi preživeli moje čase, prestali samovoljo, izvrševano od vseh oblasti, sicer pa upravne odredbe ne podlegajo sodnijam, ako se pa upiraš in vsklicuješ, se ti samo pomnoži kazen.«

»Toda nikdo mi ne more očitati, da se dobrovoljno strinjam z brezpravjem in nasiljem,« je rekel Tadej vneto, ker se je spomnil, kako se njegov oče plazil pred uradniki.

»Ako dam podkupnino, sem sokrija njihove vlade pri nas,« je povedala Bronja ostro.

»Lepa načela, toda mene ne bosta prenovila,« se je nasmehnila, »raje dam, kakor da bi me vleklili po sodnjah, da bi bila izpostavljena zaničevanju in preziranju. Plačam, toda držim se daleč od njih in nikdo se še ni predrznil, da bi prišel k meni v goste.«

Tadej se je pomračil in povesil oči, ker je čutil, da očitane velja očetu, čez trenotek pa:

»Tudi taki delajo v dobri veri,« je rekel mirno, »ne strinjam se z njimi in morem se z njimi boriti, toda ne bom jih obsojal.«

»Jaz tudi,« je zaklicala Bronja, ki je občutila, da je gostu neprijetno.

»Pod kakšno pretvezo je pa vzel podkupnino?« je vprašal Tadej po kratkem molku.

»Češ, da sem vedela za križ in da stoji na grobu vstašev.«

»Prekanjeni lump,« je rekel mračno, »gospodi grozi s križem, nas pa dolži, da agitiramo med kmeti.«

Pri teh besedah je pogledala Bronja naglo na mladega Revskega, ki je odmajal z glavo, a mati je spregovorila:

»Čudim se, da glavar sumi gospoda Revskega.«

(Dalje.)

baje prazne državne blagajne. Zakaj pa ni vlada na takozvane delavne stranke pritisnila z vso silo, da bi uveljavili ta načrt, zakaj ga ne uveljavijo z znanim § 14. Nam je zdaj že vse eno, po kateri poti doseže vlada ona sredstva, ki so potrebna, da uveljavijo časovno napredovanje, tudi se prav nič ne bojimo § 14., ker ne zgubimo nikakih dijet, — slabše se uradnikom ne more goditi kot se nam godi. Javno zahtevamo dokazov, da je vladi resno na tem, da se parlamentarnim potom izvede mali finančni načrt, kateri poleg državnih uslužbencev reši tudi za državo in dežele sramotno plačano ljudsko učiteljstvo pred poginom. Če vlada resno želi uveljavljenje malega finančnega načrta in je rešitev potom parlamenta nemogoča, naj pošlje državne poslance lepo domov pa naj uveljavijo mali finančni načrt s § 14. Vprašam, ali ima država državnika, ki bi imel ta pogum. Do državne zbornice je pa uradništvo izgubilo vsako zaupanje, in to povsem opravičeno. Spominjamo se jako dobro one dobe, ko so se vršile volitve za državno zbornico, kako so takrat razne politične stranke, posamezni kandidati tekmovali z bajkami o zlatih gradovih; obljubovali so državnim uslužbencem nebesa in paradiž, seveda samo le tam, kjer so morali računati z glasovi uradništva. Ko je pa prišel čas da izpolnijo svojim volilem svečano dane obljube, je bilo vse to hitro pozabljeno. Kakor da kdo udari s palico na mirno vodno gladino. Zamudila je nešteto prilik in slučajev, v katerih bi vladi kratkomalo zaukazala, da predloži parlamentarno sprejete uradniške predloge v najvišjo potrditev. Kdo je sankcioniral od vlade predlagani junktim med uradniškimi predlogami in finančnim načrtom in s tem napravil državne uslužbence za vrnitve k novim davkom in dajatvam. Kdo drugi kot državna zbornica. Če je bilo za vojaške zadeve v državnih blagajnah našteti na stotine milijonov, bi se morda našla v kakem kotičku tudi primeroma malenkostna sredstva, ki bi zadoščala za uveljavljenje časovnega napredovanja v državni službi. Z junktimom so postale prej zelo popularne uradniške predloge kar čez noč nepopularne. Uradništvo, katero je po zelo nujnem nasvetu raznih političnih strank, ki tvorijo delavno večino državne zbornice, žrtvovalo svoje politične pravice, se je dalo v nadi, da reši vsaj gmojni obstanek, notisniti za državljane druge vrste. Toda uradništvo bo znalo tudi še priboriti izpolnitev upravičenih zahtev. (Odobrovanje.)

Za njim je govoril prof. Reisner o zgodovini službene pragmatike. Beda med uradništvom postaja od dne do dne večja. Povsod boste našli c. kr. uradnika, ki moleduje za stransko službo vsled premajhnih dohodkov in statistično je dokazano, da je privatni kapital udeležen pri vzdrževanju c. kr. uradništva s 30 odstotki. In čimbolj je uradništvo izstradano, tembolj je nezmožno za državno službo in tembolj so oškodovani drugi stanov, kot n. pr. trgovci, obrtniki itd. Če danes državno uslužbenstvo zahteva takojšnjo rešitev službene pragmatike, zahteva le koščka kruha. Ni nujnejše potrebe, kot je rešitev službene pragmatike, in pred njo se ne sme rešiti nobena druga predloga. Visoka vladna gospoda pa naj si zapomni, da ne bo več pomagal znani recept: Divide et impera! Državni nastavljenci, uradniki in sluge, vseh kategorij so se združili in ne zahtevajo drugega recepta kot kruha.

Nato so načelniki vseh ljubljanskih organizacij podali izjave, da se z izvajanjem predgovornikov popolnoma strinjajo in da je uradništvo pripravljeno boriti se za obstanek članov z vsemi postavnimi sredstvi.

Sprejela se je soglasno sledeča resolucija:

Avstrijski državni nastavljenci so se naveličali nadaljnje zločeste igre z njihovimi življenjskimi vprašanji. Ob otvoritvi državne zbornice zahtevajo od strank takojšnjo od pomoč v smislu nedolžljive uvedbe službene pragmatike in z njo zvezanih določb ter izjavljajo že danes, da stavijo za neizogibne posledice, ki bi nastale vsled nadaljnega zavlačevanja, odgovornim vlado in parlament.

Končno je govoril tudi ljubljanski državni poslanec dr. Ravnikar, ki je povdarjal, da se nobena vlada ne sme udajati iluziji, da bi z uvedbo službene pragmatike bilo konec uradniških zahtev. Da pa službena pragmatika ni še ugotovljena, niso krivi poslanci, ki so pokazali dovolj dobre volje, ampak razne ovire zunaj njih in navzgor. Ako pa se parlament razbije, pa tudi ne bo nobenega haska. (Ugovori. — Reisner: Ali naj čakamo, da se bodo začeli čehi in Nemci objemati?) Blizamo se v Avstriji že sploh nekakemu absolutističnemu

režimu. Ako pa se razpusti parlament, se vsakdo moti, kdor meni, da bo vlada uveljavila službeno pragmatiko s § 14. (Ugovori. — Klici: Bo morala!) Dr. Ravnikar je začel nato govoriti tudi o zunanjem položaju, a so zahtevali zborovalci, naj govori raje o službeni pragmatiki. Ravnikar je končal, da bi vlada lahko našla tudi za uradništvo kakih 30 milijonov, ako je imela za mobilizacijo pol milijarde. Da se pa službena pragmatika mora končno izvesti ali z malim finančnim načrtom ali brez nje, je gotovo.

Gospod Rehš je konstatiral, da je poslanec dr. Ravnikar pral zamorca. Uradništvu je popolnoma vseeno, kako vlada ugotovi službeno pragmatiko; imeti jo hočemo. Uradništvo ne obsoja posameznih parlamentarnih strank, ampak ves parlament zaradi nedelavnosti. (Odobrovanje.)

K besedi je bil oglašen tudi deželni poslanec A. Ribnikar, ki pa je med zborovanjem izginil iz dvorane.

Na shod je došlo dvanaest brzojavnih pozdravov in pismo državnega poslanca Jožefa Gostinčarja, ki slove:

Slavni shod! Ker moram danes dopoldne odpotovati, se mi ni mogoče udeležiti shoda, kar bi sicer zelo rad storil. Sprejmite moje in tudi mojih tovarišev poslanca S. L. S. zagotovilo, da homo kakor do sedaj tudi v bodoče podpirali stremljenje državnih uradnikov vseh kategorij želeč najboljšega uspeha in skorajšnje rešitve zahtev državnega služabništva, prosim oproščanja glede moje odsotnosti ter se bilježim z veselo spoštovanjem Jos. Gostinčar, državni poslanec.

Končno je predsednik g. M. Lilleg omenil, koliko se je že storilo brez uspeha za uvrstitev Ljubljane v I. razred aktivitetnih doklad, Opozarja uradništvo, da se bo edino zaradi te zadeve vršil v kratkem shod uradnikov ter pozivlja uradništvo k solidarnosti. Nato se je dobro obiskani shod zaključil.

Štajerski deželni zbor.

(Nadaljevanje 14. seje z dne 18. oktobra.)

Sprejme se odsekov predlog, da se l. 1914. izplača vinogradnikom 100.000 kron brezobrestnih posojil iz deželnih sredstev, ako država v isto svrhu prispeva ravno tolik znesek. Izplačilo je odvisno od malega finančnega načrta. (Dosej se je štajerski vinogradnikom izplačalo na brezobrestnih posojilih 4.349.260 K, k čemur sta v dveh enakih polovicah prispevali dežela in država.)

Zakonski načrt o davku od prirastka na vrednosti zemljišč se vrne finančnemu odseku z nelogom, da se glede nekaterih določil pogaja z vlado in nato v prihodnjem zasedanju primerno prenašeni načrt iznova predloži deželnemu zboru. Proti vrtnitvi so glasovali pl. Kaan, pl. Feyrer, nemški centrum, socialni demokratje in posl. Ornič, Otter in Wastian.

Odkloni se izročitev poslanca Franza radi nekega političnega razžaljenja časti. Dovolijo se razne milostne podpore (poročevalec Ornič).

Ustanovitev deželnotajniškega mesta extra statum za 7. činovni razred se naknadno odobri.

Poslanec dr. Korošec poroča o osebnih zadevah, med drugim o prošnji pazniškega oboja v Messendorfu. Prošnje se rešijo v smislu predloga deželnega odbora. V istem smislu se rešijo osebne zadeve, o katerih poročata posl. Ornič in baron pl. Kellersperg.

Baron pl. Klammer poroča v imenu finančnega odseka o prodaji enega dela posestev pri Paulustoru, ki so preje bila v rabi graške splošne bolnišnice; deželni odbor se pooblašča za nadaljna pogajanja z vojaškim erarjem in za sklenitev kupčije.

Potrdijo se zadnje nadomestne volitve v deželni zbor (poslanci dr. Tunner, baron pl. Moscon, dr. Winter, Opitz in Dermutz.)

Predlog za razdelitev trške občine Mautern v ljubenskem okraju se vrne deželnemu odboru z nalogom, da vpošteva ugovor trške občine in iznova poroča deželnemu zboru.

Naknadno se odobri nakup hiše št. 13 v Burggasse v Gradcu od strani graške občine za 164.000 K, najetje tozadevnega posojila in brezplačna prepustitev hiše v svrhe obrtnopospeševalnega zavoda.

Seja se zaključila po 3. uri popoldne. Zvečer ob 6. uri otvori deželni glavar grof Attems 15. sejo.

Predlogu posl. Schwaba (nemški centrum) o zagradbi hudournikov, ki je zadostno podprt, se prizna nujnost in se odkaže deželnemu kulturnemu odseku.

Cestne podpore.

Posl. Foest predlaga v imenu finančnega odseka, da dežela za vzdrževanje okrajnih cest 1. in 2. razreda vključno zgradbe novih objektov za l. 1914. izplačaja subvencije po ključu iz l. 1908., in sicer v

najvišjem skupnem znesku 457.000 K. Ta znesek se ima pokriti iz preodkazov štajerski deželi iz malega finančnega načrta ali pa iz kakega drugega vira, ki ga v to svrhu določi deželni zbor pri rešitvi proračuna za leto 1914.

Deželni odbor se dalje pooblašča, da za naknadno izplačilo deželnih podpor za vzdrževanje okrajnih cest 1. in 2. razreda vključno zgrade novih objektov za l. 1910., 1911., 1912. in 1913. najame posojilo, ki se lahko vsak čas konvertira, v najvišjem znesku 1.700.000 K in razdeli podpore v smislu deželnozborskega sklepa z dne 29. oktobra 1908. Izplačila se imajo izvršiti takoj, kakor hitro se dobi posojilo.

Po kratki debati izjavi deželni odbor, da bo dežela pač morala ugrizniti v kisl jabolko dragega posojila, da bo pa deželni odbor sklep deželnega zbora izvršil. Vsekako pa bo za najetje posojila treba najmanj šest tednov časa.

Nato je bilo odsekov predlog med živahnim odobravanjem sprejet.

Posl. Resla predlaga v imenu finančnega odseka: Deželni odbor se pooblašča, da se v svrhu podpiranja okrajnih zdravnikov, ki so za službo nesposobni in brez sredstev, kakor tudi v svrhu podpiranja vdov in sirot po okrajnih zdravniških — pogodi s štajersko zdravniško zbornico v tem smislu, da dežela zdravniški zbornici v to svrhu primerno prispeva, in sicer iz obresti temeljne glavnice, ki jo je v ta namen ustanovil deželni zbor.

Posl. Einspinner poroča v imenu finančnega odseka: Deželnemu odboru se naroča, da iz presežkov pričakovanih državnih preodkazov porabi letno po 50 tisoč kron za subvencioniranje šolskih kuhinj na javnih ljudskih in meščanskih šolah.

Sprejme se predlog deželnega odbora za izboljšanje gmočnih in službenih razmer za uradnike in sluge v deželnem muzeju »Joaneju« v Gradcu. (Poročevalec Wastian.)

Za zgradbo vodovoda v Sv. Lovrencu v Muriški dolini se dovoli 8000 K brezobrestnega posojila in 2500 K podpore.

Predlog posl. Resla, dr. Schacherla in tovarišev za ustanovitev stalne deželne kontrolne komisije se odkaže deželnemu odboru v razmišljanje in poročanje v prihodnjem zasedanju.

Posl. Einspinner predlaga v imenu finančnega odseka: Deželni odbor se proti naknadni odobritvi deželnega zbora pooblasti, da izvede potrebna nova sistematiziranja in povišanja v stanju uradništva ravnateljske pisarne v splošni bolnišnici v Gradcu. Sprejeto.

Odobri se sklep deželnega odbora z dne 21. aprila 1913. o organizaciji asistenčnih zdravnikov na deželni blaznici v Feldhofu.

Predlog posl. Horvathka in tovarišev za ustanovitev vzgojevališča za zanemareno žensko mladino se odkaže deželnemu odboru v poročanje v prihodnjem zasedanju.

Predlog posl. Resla in tov. glede bolniškega in nezgodnega zavarovanja in starostne preskrbe za okrajne cestarje in cestne mojstre se odkaže deželnemu odboru v svrhu potrebnih poizvedb in poročanja v prihodnjem zasedanju.

Sprejme se predlog finančnega odseka za priznanje davčnih olajšav novim zgradbam.

Predlog posl. Resla in tov. za izpremembo volilnih redov občin z lastnim štatutom se odkaže deželnemu odboru z nalogom, da se tozadevno sporazume z vlado in nato čimprej poroča v deželnem zboru.

Sprejme se predlog obč. odseka za zvišanje prispevkov požarnih zavarovalnic v deželni gasilski zaklad.

Sprejme se Einspinnerjev predlog, da se deželni odbor obrni na cesarja s prošnjo, da se bojna oprava nadvojvode Karla II. iz leta 1582., ki se je do cesarice Marije Terezije nahajala v gradu v Gradcu, potem pa prenesla v dvorni muzej na Dunaj, zopet vrne štajerski deželi in shrani v graškem »Joaneju«.

Sprejme se zakonski načrt o stavbinskem davku.

Sprejme se statut za deželno umetniško šolo.

Predlogi deželnega odbora glede ureditve plač v javnih bolnišnicah izven Gradca nastavljenih zdravnikov se sprejmo.

Predlogi za podpore vsled ujm, ki so jih med drugimi vložili slovenski poslanci dr. Jerovšek in tov., Ozmeč, Meško in tov., dr. Benkovič, Terglav in tov., Pišek, dr. Korošec in tov., Roškar in tov., Meško, Ozmeč in tov., dr. Jankovič, dr. Benkovič, Pišek in tov., Vrečko in tov., dr. Verstovšek in tov., Pišek, Novak in tov., se odkažejo deželnemu odboru, da jih z ozirom na znesek 25.000 K, ki je bil v to svrhu ustavljen v proračun za l. 1913., kolikor mogoče upošteva. Ko je poročevalec Huber omenil dobrohotne pomoči ces. namestnika in mu izrekel zahvalo, je zbornica živahno pritrdjevala.

O vprašanju južne železnice je v imenu železniškega odseka poročal poslanec

Einspinner in predlagal: C. kr. vlada se pozivlje, da pri obravnavanju za ureditev razmer južne železnice nikakor ne dovoli, da bi tudi za bodoče ostale v veljavi sedaj obstoječe, izredno višje tarifne postavke, ki promet in industrijo alpskih dežel silno in enostransko otežujejo in da naj opusti vsak dogovor z interesi južne železnice, ki bi zadržal ali oviral čimprejšnjo končno odstranitev južnoželezniške mizere. Dalje se c. kr. vlada nujno pozivlja, da pri omejenih obravnavah s c. kr. priv. južno železniško družbo predlaga, da se sklene prevažna pogodba za prevoz na progi Grac—Ljubno, kar je za železniško-prometne razmere v štajerski deželi in tudi z ozirom na življenske koristi c. kr. državnih železnic nujno potrebno.

Predlog se brez debate med živahnimi odobravanjem soglasno sprejme.

Nato namestnik grof Clary odgovori na nekatere interpelacije. Potem se prebere Najvišji patent o odgodenju deželnega zbora, nakar deželni glavar ob četrti na 10. uro sejo zaključil.

K sklepu se posl. Reiter v imenu poslancev zahvali deželnemu glavarju za požrtvovalno delo.

Najnovejša napetost med Avstrijo in Srbijo

Kako sodi nemška diplomacija?

Berolin, 20. oktobra. »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« piše o položaju: Pogajanja med Turčijo in Grško so minuli teden razveseljivo napredovala. Zdi se, da obe stranki želita, da se nasprotstva mirno rešijo. Resnejši pa postaja položaj v Albaniji, ki so ga Srbi ustvarili. Srbi se niso zadovoljili, da so upravičeno odbili albanske napade, marveč so zadnje tedne zasedli znatne dele Albanije in ustanovili v nekaterih krajih že srbsko upravo. Samostojna država Albanija se je ustanovila, ker je to Evropa sklenila, in sicer po dolgotrajnih razpravah. Vse velesile so interesirane, da po njih ustvarjeno delo ostane, najbolj interesirani pa sta Avstro-Ogrska in Italija. Samoobsebi umevno je, da se Nemčija zavzema za to, da se popolnoma izvede, kar se je v Londonu sklenilo. Nemčija je zadnje dni v Beogradu dobrohotno in odločno posredovala in pozvala srbsko vlado, da naj iz Albanije svoje vojake hitro umakne in da naj spoštuje, kar se je v Londonu sklenilo. Srbska vlada, ki je že ponovno dokazala, da jo vodi politična modrost in da vpoštevata razmere, lahko takoj razjasni položaj, če odneha. Mednarodna kontrolna komisija je že pričela poslovati, kmalu prične tudi uradovati mednarodno orožništvo. Na Srbski strani se je že izjavilo, da Srbija novega ozemlja zdaj, ko je toliko pridobila, ne potrebuje. Pričakuje se zato, da Srbija še pravočasno ugodni zahtevam velesil.

Avstro - Ogrska izročila verbalno noto v Beogradu.

Beograd, 20. oktobra. (C. kr. kor. urad.) Avstro-ogrski zastopnik, gospod pl. Storck, je v tukajšnjem zunanjem uradu izročil verbalno noto, ki zahteva, da morajo srbski vojaki v osmih dne zapustiti ozemlje avtonomne Albanije.

Dunaj, 20. oktobra. C. kr. brzojavno-korespondenčni urad je pooblaščen izjaviti, da je bila izvedena demarša avstro - ogrskega zastopnika v Beogradu dne 18. oktobra 1913 opoldne in da teče od tega časa 8dnevni rok, v katerem morajo srbski vojaki popolnoma zapusti ozemlje avtonomne Albanije.

Monakovo, 20. oktobra. »Münchener Neueste Nachrichten« poročajo z Dunaja: Na avstro - ogrsko demaršo Srbija do nedelje zvečer še ni odgovorila. Na Dunaju polagajo važnost na to, da ne gre za to, da se v teh osmih dneh Srbija odloči, marveč da se morajo v teh osmih dneh srbski vojaki popolnoma iz avtonomne Albanije umakniti. Demaršo so podvzeli po posvetovanju skupnega ministrstva in soglašati tudi popolnoma ob vladi in vsi merodajni činitelji.

Srbija odkloni Avstro - ogrsko zahtevo.

Beograd, 20. oktobra. (Zasebno.) Srbski brzojavni urad obvešča liste, da bo Srbija odklonila zahtevo trozvezice, ki zahteva, da naj Srbi zasedene strategične točke zapuste. Srbija bo odgovorila, da se more na zapustitev Albanije šele potem misliti, ko se Srbiji zajamči, da bodo Albanci spoštovali srbsko mejo.

Italija poziva Avstrijo, da naj bo potrpežljiva.

Rim, 20. oktobra. »Popolo Romano« in »Giornale d'Italia« grozita Srbiji z resnimi odredbami. »Tribuna« pa piše: Korist Evrope zahteva, da se na Balkanu nadaljnji konflikti zabranijo. Italija je Srbijo posvarila in jo pustila po drugih velesilah svariti, da naj voljo Evrope spoštuje. Istočasno se je pa

tudi dunajska vlada naprosila, da naj bo radi miru potrpežljiva.

Rumunija proti agresivni politiki Srbije.

Bukarešt, 20. oktobra. Adevurul iz jacijskega, da v Beogradu dobro znajo, da Rumunija ni za agresivno srbsko politiko proti Avstro - Ggrski. Če bi pa Srbija tako politiko zasledovala, obstoja nevarnost, da Rumunija njene politike ne bo podpirala.

Črnagora želi mir.

Cetinje, 20. oktobra. »Glas Črnogoraca« izjavlja: Črnagora želi po dveh krvavih vojskah mir, ki naj bo posvečen delu za kulturo.

Francija in Rusija glede na Balkan edini.

Petrograd, 20. oktobra. Pariški dopisnik »Novega Vremena« je govoril s Sazonovom, ki je izjavil: Politično obnebe se ni tako oblakovi očisti, da bi mogli reči, vsaka nevarnost je izginila. Upati se pa sme, da ne nastanejo posebni zapletljivi. Glavno je, da postopno z nami. Sazonov je potrdil, da so se v Franciji zmanjšale simpatije za Grško in da bodo Francozi Ruse dejansko podpirali, če bodo to ruske koristi zahtevale. Na sledeče dopisnikovo vprašanje: »Če se prične v Petrogradu bobnati za vojsko...?« — odgovori hitro minister: »Vzame francoska armada puške!«

Tisza o razmerah s Srbijo.

Budimpešta, 20. oktobra. Ministrski predsednik grof Tisza je glede na razmere s Srbijo v klubu vladne stranke izjavil: »Prepričan sem, da se zadeva tako razvije, kakor si jo naš zunanji urad predstavlja. Monarhija bo z neupogljivo energijo zastopala svoje zahteve in Srbija se ne bo zaprla dejanskim premišljevanjem, ki odgovarjajo položaju.« Ko je neki poslanec izjavil, da dvomi, če bo imela monarhija potrebno odločnost, je grof Tisza izjavil: »Naša monarhija ne bo imela energije, marveč jo že ima.«

Četrtno Albanije so Srbi že zasedli.

Dunaj, 20. oktobra. »Albanska korespondenca« poroča iz Drača: Srbi so že prekoračili razvodje med Jadranskim morjem in Drinom in so že zasedli kulo Matješ in Lužo, ki ležita 40 kilometrov od Leša. Srbi se nahajajo v črti Ohridsko jezero do Malisije in Djakova in so od ceste Struga Kiosk do severne meje zasedli pol meje od vzhoda proti morju. Četrtno Albanije so že Srbi zasedli.

Srbski kralj Peter potuje v Sofijo.

Beograd, 20. oktobra. Listi poročajo, da potuje srbski kralj Peter bodoči teden v Sofijo.

Goro Athos anektirali Grki.

Solon, 20. oktobra. Vsi samostani na gori Athos so v petek proklamirali, da je goro Grška anektirala. Tozadevne dokumente so zastopniki vseh samostanov podpisali.

Grki in Turki.

Atene, 20. oktobra. Pogajanja s Turki se ugodno nadaljujejo in sta se obe stranki glede na nasprotstva zdajno približali.

Dnevne novice.

+ Volilni shodi S. L. S. Volilni shod

S. L. S. se je vršil včeraj v šmartnem pri Liti. Po obnem zboru Kmečke zveze za litjski okraj, na katerem so bili zopet izvoljeni stari odborniki, je otvoril načelnik zveze dekan M. Rihar volilni shod. Na odru pri predsedstvu so bili navzoči Leop. Hostnik, okr. cestni načelnik in župan šmartinski, Oroslov Bric, župan litjski, župana Drnovska občini Hotič in Konj. Na shod je prišlo veliko število volilcev, veljavni moške iz raznih občin. Poročal je o delu S. L. S. deželni odbornik dr. E. Lampe. Volilci so z odobravanjem sprejeli poročilo in izrekli popolno zaupanje S. L. S. Soglasno se je sklenilo, zopet voliti dosedanje deželne poslance, ki so v litjskem okraju: Košak, dr. Lampe in Vehovec v kmečki skupini in dr. Zajec v splošni skupini. — Včeraj popoldne se je vršil v Novivasi (Blok) volilni shod, na katerem sta govorila gg. dr. Pegan in Gostinčar, ki sta razjasnila poslušalcem delo S. L. S. za naše ljudstvo in pokazala liberalno stranjo tako, kakršna je. Govorila sta končno tudi še gg. kaplan in župan Drobnič. Shod, ki je bil zelo dobro obiskan, je izrekel popolno zaupanje stranki in je izjavil, da hočejo volilci voliti le one kandidate, ki jih postavi S. L. S. G. župan Drobnič je nato zaključil lepo uspeli shod. — V Ratečah

pri Zidanem mostu je imel lep shod dr. Ivan Zajec.

+ **Proti izseljevalnim družbam.** Pri »Canadian Pacificu« so se pokazale velike zlorabe ob propagandi za izseljevanje. Ko se je tej družbi izdala koncesija, se je vlada zelo zanjo zavzemala v veliko jezo in nevoljo vseh tistih prekmorskih paroplovnih družb, ki jih vodi ravnatelj »Hamburg-Amerikane«, jud Balling. Ta jeza je bila umljiva. Tudi dr. Krek je takrat čisto objektivno zavzemal tisto stališče, ki ga je vlada zavzemala. Pod Ballingovim vodstvom združene paroplovne družbe so namreč brez vsake konkurence lahko izkoriščale izseljence, kolikor so hotele. S koncesijo »Canadian Pacificu« je bilo izkoriščanje izseljencev po Ballingovem trustu ali poolu kolikor toliko omejeno, ker je moral Balling cene za prevažanje znižati. Boj trusta proti trustu smo pozdravljali in nič drugega ne. Če bi pa bili že imeli moderno postavbo v varstvo izseljencev, ki se zdaj obeta, bi tudi »Canadian Pacific« ne mogla izvesti take izseljevalne propagande, kakršna je izpeljala. Zlo tiči tem in za postavbo v varstvo izseljencev in za socialno zavarovanje se je naša stranka vedno najodločnejše zavzemala in se tudi še bo. Na »Narodove« nesramnosti, ki hoče izseljevanje iz Kranjske naprtiti »Canadian Pacific« družbi, le kratek odgovor, da je bilo izdanih na Kranjskem ves čas, kar je pričela ta družba v Avstriji poslovati, 50 voznih listkov. »Narodovo« kričanje se nam zdi jako sumljivo. Menda bi rad prikrikl delo drugih izseljevalnih agentov, ki tvorijo pravo izseljevalno kugo na Kranjskem. Mi pa trdno upamo, da bo sedaj tudi naša deželna vlada proti vsem izseljevalnim družbam imela enak pogum in da bo z najstrožjimi odredbami dejansko, resnično omejevala izseljevanje. — O nadaljnjem zasledovanju »Canadiana Pacific« se še poroča, da je oblast zaprla tudi vseh osem njenih filialk in je tako delovanje družbe v naši državi popolnoma ustavljeno. Policija je revidirala tudi druge popotne pisarne. Dognali so, da je poslovodja Blaustein tudi z Ogrskega pošiljal osebe, ki so bile še vojaščini podvržene, brez potnih listov v Ameriko. Z Ogrskega so prevažali vojaščini podvržene fante z avtomobili, oblečene gumijevе plašče. Zato so zaprli tudi Aleksandra Blaustaina. Tudi pisarno Hamburg-Amerika-Line na Dunaju so preiskali, a našli niso nič sumljivega.

+ **Prvi liberalni agitator na Gorenjskem.** Ni se še dobro začela volilna borba za deželnozbornske volitve, že so se začeli prikazovati razni liberalni agitatorji ter začeli s svojimi hujskarijami proti bivšim poslancem S. L. S. In kdo bi si bil pač mislil, da ima liberalna stranka v Lescar v osebi gosp. župana Zarka tako vnetega agitatorja, morda celo kandidata za prepereli liberalizem. To nedeljo namreč se je g. župan vozil iz Ljubljane proti Lescar z večernim gorenjskim vlakom. In v kupeju, v katerem se je peljal, je bila zbrana večja družba potnikov. To priliko je porabil župan, da je začel strastno zabavljati proti bivšemu zelo delavnemu in za ljudski blagor nad vse vnetemu poslancu splošne kurije g. Ivanu Pibru. G. župan je izjavil, da bode napel vse sile, da vrže g. Pibra v slučaj kandidature. Ni se znano, ali bode g. Ivan Piber prevzel kandidaturu ali ne, to pa vemo čisto gotovo, da bode g. Ivan Zark veliko prej izgubil svoj že tako nad vse omajani županski stolček, kakor pa g. Piber svoj poslaniški mandat, če ga bode le hotel sprejeti. Somišljeniki S. L. S. opozarjamo na ta prvi agitacijski nastop g. Zarka in jim priporočamo, naj bodo previdni pred tem kameleonom.

+ **Prihodnji mednarodni evharistični kongres** se bo vršil od 9. do 13. septembra 1914. l. v Lurdu.

— **Državna gimnazija v Kranju** je praznovala v soboto, 18. t. m., slavlje v spomin stoletnice lipske bitke in zopetnega združenja Kranjske z Avstrijo. Po sv. maši, ki jo je daroval vlč. g. svetnik dr. Fr. Pernè, so se zbrali vsi učenci s profesorji v okusno okrašeni telovadnici. Ko so pevci pod vodstvom prof. Ivana Mastena odpeeli pesem »Domovino«, je profesor Franc Komatar v poldruhu uro trajajočem govoru razložil pomen slavnosti. Zanimivo je pojasnil Metternichovo politiko, ki si je prizadevala, da bi postala Avstrija zopet velevlast iz lastne moči brez vsake tuje pomoči. Nadalje je razjasnil, kako se je Metternich trudil, da bi po nesrečni Napoleonovi vojni leta 1812. na Ruskem obvaroval Evropo zopetne vojne, in ko tega ni mogel doseči, da bi po mladanskih porazih leta 1813. ki jih je prizadel Rusom in Prusom, dosegel med vojskujočima strankama premirje. To se je Metternichu posrečilo. S tem je Avstrija

rešila Prusijo in Rusijo, česar pa pruski in ruski zgodovinarji nočejo priznati. Nato je govornik opisal bitke pri Drazdanih, Hlumu in Lipskem, poudarjajoč predvsem zasluge, ki si jih je stekla avstrijska vojska, in zavračajoč trditve ostalih dveh zveznikov, češ, da sta edino ona dva osvobodila Evropo Napoleonovega imperializma. V drugem delu svojega govora je profesor Komatar naslikal gospodarske razmere in kulturne odnose na Kranjskem za časa francoske medvlade, in popisal boje avstrijskih vojakov s Francozi v domači deželi leta 1813. — Po slavnostnem govoru je pozval g. ravnatelj Ig. Fajdiga navzoče, da so zaklicali trikrat slava našemu presvetlemu vladarju. Ko so pevci še zapeli cesarsko himno, je bila končana skromna, a vznešena patriotska slavnost.

— **Poštni kontrolor defraudant.** Iz Zadra poročajo: Zaprli so poštnega kontrolorja Ivana Pesetko, ker so dognali, da je zmanjkalo 80.000 kron na pošti v Barčagnu, kjer je bila njegova žena poštarica. Ko so Pesetka aretirali, se je hotel z morfijem zastrupiti, a so mu življenje rešili. Pustili so ga bolnega na njegovem stanovanju, kjer ga stražijo. Ženo bodo tudi aretirali. V Zadru je aretacija povzročila veliko pozornost, ker je bil Pesetko ugleden in priljubljen v Zadru.

+ **Za laško vseučilišče.** Na južnem Tirolskem so laški dijaki priredili 17 shodov, da se reaktiviraj laška pravna fakulteta.

— **Pretep prelato v cerkvi sv. Petra** ali laži liberalnega časopisja. Liberalno časopisje je prineslo nedavno vest, da sta se v Rimu v cerkvi sv. Petra sprla zaradi nekih romarijev dva prelata, don Scalpellini, upravitelj kora, in don Viola, podžupnik šentpeterske cerkve. Don Viola Olini je baje don Scalpellinija oklofotal in vrgel na tla, tako da je imel ves obraz oblit s krvjo. Le z velikim trudom so baje prihiteli duhovniki obo ločili. Kardinal Rampolla je menda uvedel preiskavo, toda pretepeni don Scalpellini se noče zadovoljiti s papeževo justico, temveč se hoče obrniti na italijanska sodišča. — Resnica pa je, da od cele te zgodbe ni niti besedica resnična. Kajti kakega prelata Scalpellinija, upravitelja kora v cerkvi sv. Petra, in kakega prelata Viola, podžupnika v cerkvi sv. Petra v Rimu sploh ni. Prelata z imenom Scalpellini v celi rimskokatoliški cerkvi ni in z imenom Viola je samo eden, ki pa ni v Rimu, temveč v Milanu. Iz tega je razvidno, kakih laži se poslužuje liberalno brezversko časopisje za svoje umazane namene. Da je tudi »Slovenski Narod« prinesel zlagano vest o pretepačih se prelatih, je samoobsebi umevno. Saj se morajo slovenski liberalci itak valjati v vsakem blatu.

— **Umrla je** v Zatičini gospa Terežina Fortuna, stara 75 let.

— **Premeščenja na železnici.** Postajenačelnik Repar v Kamniku je predstavljen kot načelnik v Vižmarje, odkoder je imenovan dosedanjí načelnik Peter Schlegel kot blagajnik na drž. kolodvor v Ljubljano namesto Hinka Rebolja, ki je imenovan za postajenačelnika na dolenski kolodvor. Kamniškega postajenačelnika nadomestuje J. Oreš, žel. uradnik iz Gorice.

— **Ljudsko šolstvo.** Absolv. učiteljska kandidatinja Jožefa Jaklitsch je imenovana za suplentinjo na ljudski šoli v Koprivniku. — Absolv. učiteljska kandidatinja Frančiška Štrenar je imenovana za prov. učiteljico in voditeljico enorazrednice v Ostrožnem brdu. — Na mesto učiteljice Angele Janša, ki je radi bolezní na dopustu, je imenovana za suplentinjo v Jaršah bivša suplentinja v Moravčah Katarina Kosisa.

— **Srednješolstvo.** Poizkusni kandidat na državni gimnaziji v Opavi Jožef Rothheiser je imenovan za suplenta na državni gimnaziji v Kočevju.

— **Požar** je nastal dne 13. t. m. ob 1. uri popoldne v Topolcu pri Trnovem na Notranjskem. Zgorelo je gospodarsko poslopje, 2 prešiča, 2 junici, nad 300 stotov sena, jesenski pridelki in druge stvari posestniku Ivanu Mežnaricu v Topolcu 25. Škode je okoli 5000 kron; zavarovan je bil za okoli 600 K! Zažgali so baje otroci. Pohvalno moramo omeniti naše »Orle« v Trnovem, ki so jako požrtvovalno gasili in so pomagali, da ni tudi hiša in drugo poslopje začelo goreti. Posebno sta se odlikovala gospoda Izlok Franc, gostilničar in krojač ter Alojzij Zajec, hranilnični uradnik obo iz Trnovega, ki sta bila prva na licu mesta. Il. Bistriška požarna bramba je pa sijajno manifestirala svoje človekoljubje in dobrotvirnost s svojo nenavzočnostjo.

— **Kolera na Ogrskem in na Hrvaškem.** V Budimpešti, Deliblatu, Tiszaroffu in v Novem Sadu je bil 18. t. m. naznanjen po en nov slučaj kolere. Dne 17. t. m. so na Hrvaškem štirje za kolero obboleli. Dosedaj je za kolero na Hrvaškem zbolelo 494.

— **Novembersko napredovanje v armadi in mornarici.** Majorji postanejo stotniki s činom 1. novembra 1902, podpolkovniki postanejo majorji s činom 1. majnika 1902, polkovniki del podpolkovnikov s činom 1. novembra 1910. V stotnike se povšča polovica nadporočnikov s činom 1. novembra 1906, v nadporočnike polovica letnika november 1909 in v poročnike praporščaki do inkluзивno čina 1. septembra leta 1912.

Razstava v Radovljici.

Pripravljalni odbor za prireditve razstave je imel v nedeljo 19. t. m. sejo. Seje so se udeležili gg.: vitez Pogačnik, okrajni glavar Župnek, dr. Gregorič, predsednik obrtno-pospeševalnega urada in okoličanski župani. G. župan Roblek je vse navzoče pozdravil, ter prosil vsestranske podpore, da se stvar čim sijajneje priredi. Treba je z delom prirediti, da bo stvar v pravem času v redu. Gosp. vitez Pogačnik kot poslanec, je pozdravil misel za prireditve razstave v Radovljici, je pa mnenja, da naj se razstava priredi na širši podlagi. Vendar naj se od drugod ne prepušte stvari razstaviti, katere se lahko izdelujejo v radovljiškem okraju.

Gosp. okrajni glavar Župnek je poudarjal, da je politične oblasti dolžnost brigati se za stvari, katere so za povzdigo okraja, zlasti, da industrija in obrt napredujeta.

Gosp. dr. Gregorič se je zahvalil za dano mu zaupanje in obljubil svojo pomoč. Poudarjal je, da je treba pokazati, kaj obrtniki radovljiškega okraja znajo. Naj se pokaže tujcu, da je domač obrtnik tudi zmožen konkurirati tujemu obrtniku. Razstava je tudi pripomoček, da se domačemu ljudstvu pokaže, da se navadi, da prične pri domačih kupovati. Razvila se je živahna razprava, v katero so posegli vsi navzoči, zlasti g. župan iz Kamne Gorice pl. K a p u s je kazal na domačo industrijo v Kamni Gorici in okolici. Gosp. Resman je poudarjal radi prostora in naglašal, da mora biti razstava lična, tudi stroji, ki rabijo naši kmetje, naj bi bili razstavljeni. Obrtniki se že zanimajo za stvar, treba je le hitro in odločno poprijeti.

Konečno se je sklenilo: Napraviti oklic in zglaševalne pole, katere bodo razdelili med obrtnike, da takoj priglase udeležbo. Z željo z dobrim uspehom je g. župan Roblek zaključil večurno posvetovanje.

Ljubljanske novice.

Ij **Šentjakobsko prosvetno društvo** je priredilo včeraj prvo predavanje v tej sezoni. Natlačeni društveni prostori so pričali, kako je ljudstvo željno pouka. Predaval je gospod dr. Valjavec, katerega izvajanja so ljudje z napetostjo poslušali do konca. Živahen aplavz je sledil predavanju gosp. doktorja in ljudje so si želeli, da bi zopet skoraj imeli gospoda govornika v svoji sredi. Pred predavanjem je nastopil prvič javno mladi društveni orkester, kateri je res lepo proizvajal tri valčke. Ljudje mladih goslačev niso mogli prehaliti. Našim somišljenikom širom Ljubljane pa priporočamo, da podprejo ta novoustanovljeni orkester tudi denarno, ker je podpore res vreden. Kakor se čuje, ustanovi se dne 8. decembra telovadni odsek »Orel«. Mladi, samo naprej in ne omagajte, ker vas čaka veliko dela za dobro stvar in tudi nasprotnikov ne bode manjkalo.

Ij **V Ljubljani vre proti Nemcem?** »Il Piccolo« poroča iz Ljubljane, da so bile demonstracije o priliki mirozova dne 7. t. m. hujše, kakor se je prvotno uradno poročalo. Tržaški list piše doslovno: »Ze 16. t. m. o priliki transporta novincev, ki so odhajali z vlakom južne železnice, so se slišali kliči: »Živela Srbija!« Mnogo hujše pa so bile demonstracije sinoči (v petek zvečer). Ko je vojaška godba prišla iz vojašnice, se ji je pridružila gruča slovenskih demonstrantov, ki so pričeli kričati, tuliti in žvižgati. Pripetili so se opetovano spopadi z Nemci in z državno policijo, ki je energično posegala vmes ter skušala, držati prosto pot za godbo. Demonstranti pa so naprej vpili in žvižgali in policija se je zamenj trčila, da bi molčali. Pred Skofijo so demonstrantje grozeče nastopili proti policiji. Ko je policijski komisar dal nekoga po redarju aretirati, so demonstranti pričeli razgrajati. Nato so Slovenci Nemce, kateri so spremljali vojaško godbo, začeli obdelavati z brcami. V »Zvezdi«, pred spomenikom Radeckega, je vojaška godba zasvirala cesarsko pesem, in tedaj so iz slovenskih ust izbruhnili državni sovražni kliči ter ironični »Živjo«. Slovenci so zapeli narodno himno.

Še hujše demonstracije so bile pred »Narodnim Domom«, kjer je množica demonstrativno kričala »Živio Napoleon!« »Živela Ilirija!« ter zapela hrvaško himno. Prišlo je do nevarne rabuke in nered je postajal še hujši. Policijskega komisarja so zasmejevali in zasramovali, nakar je poslal po ojačanje in so aretovali nadaljnjih pet oseb. Danes jutraj je policija zaprla vso »Zvezdo«. V mestu zelo vre in bati se je novih izgrediv proti Nemcem! — Tako »Il Piccolo«. O tistem razburjenju v mestu in o sovražnem razpoloženju proti someščanom nemške narodnosti se šmoku pač le sanja, kakor je vso majhno epizodo tudi sicer strahovito povečal. Zeleli bi, da bi tudi someščani nemške narodnosti nujno priporočali svojim mlajšim prenapetežem, naj nikdar več ne pridejo na ceste s takimi provokacijami, kakor so prišli zadnjič in ki so bile prvi povod, da se je od hujškanja liberalnega časopisja razgreta slovenska mladina nekoliko vnela.

Ij **Proti izzivanju v Ljubljani.** V Ljubljani se je zopet nekaj malega pripetilo, iz česar hoče naš najstrupenejši sovražnik — nemško nacionalstvo — kovati obrekovanja proti nam, sebe pa patentirati za edine avstrijske patrijote. V naših obmejnih pokrajinah, zlasti v nemških mestih in trgih, se vsako večjo slavnost, žalibog tudi že zgolj patrijotično, odene v nemško nacionalno obleko z vsemi priveski in manirami, ki spadajo v običajni spored kakega pristno hajlovskega rumla. Na Koroškem, v Mariboru, v Celju, v Ptujju itd. k slavnostim na čast našega dobrega vladarja, Slovenci kot taki niti dostopa nimajo! Kdor se bolj zanima za ta herostrasta nemškonacionalnih losvonromovcev, ta naj čita »Mir«. Tudi v sru Slovenije, v naši Ljubljani se že čuti ta strupeni veter. Različni kazinotje vedno in vedno blatijo Ljubljano v svojih graških in celovških lističih, izzivati pa je sedaj začela tudi mladina iz ljubljanskih nemških srednjih šol! To se je pokazalo v petek, ko so nemški dijaki pred vojaško godbo po ljubljanskih ulicah kričali »heil« itd. **Kakor odločno nastopamo proti zmešanim glavam v slovenskem liberalnem časopisju, tako moramo odločno nastopiti tudi na to stran!** Ne vemo, kdo je vse to pripravil, zato tudi zaenkrat nikogar ne dolžimo, toda dolžnost varstvenih organov je bila, take klice, če so jih čuli, zabraniti, kakor so pozneje, ko se je bilo bati pretepev, nekatere Slovence celo vsled živio-kličev aretiralo. Sedaj pa ti pride lažnik-kazinot in se še čisto na frišno zlaže bratcem okoli »Grazer Tagblatta«, češ, da se je v Ljubljani zopet demonstriralo proti cesarski himni. Kaj takega je zmožen res samo lump. Prusaški hajlovec seveda ne morejo oblatiti slovenskega ljudstva, kajti za tak posel je treba predvsem čistoče pred lastnim pragom. Toda eno hočemo v Ljubljani, in to je — **mir. Ljubljana je slovenska** in po tem naj se drugorodni elementi, ki hočejo živeti med nami, ravna. Obračamo se pa ob tej priliki tudi do slovenske mladine. Ne samo njen lastni, ampak naš splošni narodni interes je, da ostane povsod in ob vsaki priliki mirna, ne meneč se ne za to ne za ono. Proti našim narodnim nasprotnikom, zlasti proti vedno hujši germanizatorični invaziji bo potreba drugačnega boja! Slovenska mladina naj se posveti delu za naša narodno-obrambna društva, študiranju ki naj to delo pospeši, na ulico pa naj ne hodi. Narodno delo bodi njen cilj — ne »narodno« kričanje.

Ij **Liberalne priprave za deželno-zborsko volitev v Ljubljani.** V liberalni stranki se giblje neka struja, ki se zavzema za to, da bi zopet kandidiral v Ljubljani Ivan Hribar. Liberalci imajo pač pravico postavljati svoji stranki kandidate, če hočejo tudi Ivana Hribarja; slab gospodar je pa vsekakor tisti, ki ne skrbi za red v svoji hiši.

Ij **Ignacij Borštnik** pride 25. t. m. v Ljubljano in prevzame vodstvo slovenske drame.

Ij **Hrvatska opera v Ljubljani.** Kakor čujemo, se občinstvo izredno živo zanima za gostovanje hrvaške opere v sredo in četrtek zvečer. Verdijeva opera »Trojstvo« se je pela na slovenskem odru prvič l. 1895. ter je postala po zaslugi rajnega baritonista Josipa Nollja v Ljubljani najpopularnejša opera. Tudi z Notranjskega je priglasih nekaj gostov, ker je železniška zveza prav ugodna. Gospa Milena pl. Sughova, ki poje ulogo Eleonore, je bila doslej članica dvorne opere v Darmstadtu, gospa Anka Horvatova, soproga hrvaškega deželnega poslanca, je fenomenalna altistka, ki je pred kratkim tudi v Pragi žela tri-

umfe. Gosp. Marko Vušković je pel že na raznih velikih nemških odrih in celo v Bayreuthu, gosp. Stan. Jastrzebski, Poljak, pa je nedavno z velikimi uspehi gostoval v Krakovem. Glavne vloge bodo torej v Ljubljani peli izborni umetniki, ki imajo najboljši sloves tudi daleč izven domovine. Da je zagrebški gledališki orhester na vrhuncu, je znano. Zal, da je v našem gledališču prostor za glasbenike premajhen, tako da vzlic nujni želji intendantice Hrvat. opere ni možno spraviti v orhester vseh hrvaških glasbenikov, nego le blizu 40. Toliko pa jih v našem gledališču še ni sviral nikdar.

Ij **Slavnosti v proslavo stoletnice bitke pri Lipskem** so se na vseh tukajšnjih srednjih šolah lepo izvršile. Obljubljenih poročil ob zaključku lista še nismo prejeli.

Ij **Na oklicih so:** Franc Košar, posojilniški tajnik, z gđ. Alberto Bahovec; Ivan Ravnihar, trgovec, z gđ. Ljudmilo Nadrah.

Ij **Nov lekarnar.** Koncesijo za izvrševanje lekarniške obrti je dobil magister pharm. Vincenc Prohazka, ki je prevzel lekarno »Pri zlatem orlu«, doslej last g. I. Čizmarja.

Ij **Kako se ima Blaž Ravnik v Gradišču?** O Blažu Ravniku, ki je zaradi roparskega umora v dosmrtni ječi v Gradišču, se je marsikaj govorilo in pisalo. Nekateri listi so svoj čas pisali, da je jetičen, drugi zopet, da je poskušal pobegniti ter da je vedno v železju in drugo. To pa so vse samo izmišljotine in ni resnična ne ta ne ona vest. Ravnik se ima v zaporu dobro, je priden, ubogljiv in ga imajo vsled tega predstojniki zelo radi. Izučil se je tam knjigovodstva in je sedaj za mojstra. Mož zasluži mesečno 31 do 40 kron in ima baje prihranjenih že par tisočakov. Ravnik še vedno upa, da bode pomiloščen.

Ij **Nezgoda.** Ko je minuli teden ključavničarski vajenec Avgust Dacar krivil razbeljeno železo, se ga je z desnico po nesreči dotaknil ter se pri tem tako opekel, da je moral iskati zdravniške pomoči.

Ij **G. Fr. Seunig prost.** Ker smo pravični poročevalci, opozarjamo na današnje »Poslano« g. Fr. Seuniga.

Ij **Nepreviden kolezar.** V nedeljo popoldne je povozil v Rožni dolini neki mlad kolezar g. Simončičevo, katere je zadobila vsled padca na glavi precej občutne poškodbe. Sreča v nesreči je bila, da ni padla na rob bližnjega trotoarja, ker bi se lahko g. Simončičeva ubila.

Ij **Nesreča po poroki.** V soboto se je oženil 51letni delavec Anton Lemut iz Sp. Šiške. Zvečer pa je padel čez domači prag in si zlomil nogo.

Ij **Nezgoda.** Rudolf Žitnik, sin kleparškega mojstra v Hradeckega vasi, je padel na cesti pred šentpetersko vojašnico in si zlomil nogo.

Primorske vesti.

p **»Canadian Pacific Railway«.** Z ozirom na škandal, ki je nastal radi goljufivega poslovanja izseljevalne družbe »Canadian Pacific Railway«, je dala tržaška policija zapreti tudi veliko tržaško agenturo. Vse knjige, dokumenti in korespondenca, vse je zaplenjeno, potniki pa, ki še niso vkrcani, se bodo morali vkrcati ali na ladje drugih družb, ali pa se vrniti. In to bo zanje morda še najbolje.

p **Samoumor ribiča.** V soboto popoldne sta naša dva ribiča kakih 200 metrov od obrežja pri Sv. Križu na Tržaškem na morju truplo ribiča Ivana Čoka, ki je bil izginil za časa zadnje hude burje. Kakor drugi listi, smo tudi mi poročali, da je Čok ponesrečil, a ker je imelo truplo krog vratu vrvi, na njej pa precejšen kamen, je pač gotov samoumor. Vzroki pa so neznani.

p **Umrla** je v Vodica v Istri gospa Marija Ribarič, soproga posestnika in trgovca Ivana Ribariča.

p **Odlikovanje.** Korminski župan, deželni poslanec Jurij baron Locatelli je imenovan za pravega tajnega svetnika.

p **Morilec se sam javi sodišču.** Tržaški trgovec regnicol Nicolosi, ki je nedavno ustrelil svojo intimno znanko Agato Ciaramidoro, s katero je deset let živel, se je 18. t. m. sam javi na tržaškem državnem pravdnistvu. Njegovo žrtev so ravno takrat nesli k pogrebu. Mož pokojne Agate Ciaramidoro presedeva dvajsetletno ječo radi nekega umora. Imela je z njim štiri otroke, izmed katerih je ena hči že poročena. Tudi iz razmerja z Nicolosijem je imela štiri otroke, katerih eden še živi, to je sedemletna hčerka, ki je bila priča nasilne materine smrti.

p **Lastnega očeta je okradel** neki Viktor Baucer v Trstu; vlomil je v očetovo stanovanje in odnesel uro z verizico v vrednosti 100 K in 700 K denarja. Tat in dva njegova pomočnika so že na varnem.

DEMONSTRACIJE PROTI AVSTRO-GRSKEMU KONZULU V ALBANIJI.

Iz Berolina poročajo, da je večstoglavna množica v selu Skovnijev te dni ustavila voz avstro-ogrškega konzula v Korici, Bilinskega, ki je član odposlankstva za določitev albanskih mej. Množica je kričala: »Mi hočemo, da Albanija pripade Grški!« Soproga konzulova, ki se je z njim vozila, je demonstrante pomirila, na kar so pustili, da se je voz peljal naprej.

Šlaerske novice.

§ **Nemške provokacije pri stoletnici bitke pri Lipskem.** Iz Celja nam poročajo: Stoletnico bitke pri Lipskem proslavlja tudi mesto Celje. Proslavlja ga podobno, kakor ste javili o Celovcu. S frankfurtarskimi barvami obrobjeni lepaki vabijo v bojevitih izrazih na bojevito slavlje v nemškem domu. Pri večernem pohodu so tulili in hajlali, da je bilo grozu. Odmevi tevtonsko-renegatske navdušenosti so se širili po vseh ulicah. V soboto za tem je bilo mesto v frankfurtarskih zastavah, kakor takrat, ko so obhajali turnarsko slavnost. Za zastave je pri nas itak dobro preskrbljeno. Vsak hišni posestnik jo lahko dobi na magistratu, kjer ima veliko zalogo za oskrbovanje nemškega značaja celjskega mesta. V tej zalogi se nahaja tudi mnogo slovenskih zastav, ki pa čakajo kot »corpus delicti« Slovincem ugrabljene lastnine na boljše čase. Odkod pa to navdušenje celjskih Nemcev slovenske krvi za to bitko pri Lipskem? Kdor pozna celjske razmere, ve, da ti naši vlenemci niso za drugega kot za mater Germanijo. Kadar se obhaja cesarjev god, samevajo zastave, vihrajoče samo iz javnih poslopij. Zda pa je bilo treba pokazati trbli patriotizem v lepši obliki, ker to prija Celjanom in njih nemškemu navdušenju.

Zadnje vesti.

MED AVSTRIJO IN SRBIJO.

Dunaj, 20. oktobra. Montagsrevue trdi, da se Srbi v Albaniji bližajo Jadranskemu morju ter zahteva pospešenje akcije monarhije. Od srbske vlade na zadnjo zahtevo Avstro-Ogrske še ni došel odgovor.

Dunaj, 20. oktobra. Jugoslovanska korespondenca poroča iz Beograda, da se je v soboto Pasić, takoj ko je dobil zadnjo noto Avstro-Ogrske podal v konak, kjer je kralju Petru poročal o položaju. Pri konferenci, ki je trajala eno uro, je bil navzoč tudi prestolonaslednik Aleksander. Takoj nato je imel vojni minister daljšo konferenco s prestolonaslednikom Aleksandrom, večer pa so se zbrali srbski ministri, da se posvetujejo v odgovoru na avstrijsko noto, ker odgovor mora biti hiter, kajti Avstro-Ogrska zahteva, naj Srbija do sobote zapusti zasedene strateške točke v Albaniji. Povelje za to bi moralo v Beogradu torej iziti najpozneje v sredo. Vojni minister je izjavil, da odklanja vsako odgovornost za red ob mejah, ako se strateške točke zapuste. Srbija se bo skoro gotovo s protestom udala zahtevi Avstro-Ogrske, ker vojnega zapletljajja ne bi mogla preprečiti. V ruskih diplomatskih krogih se govori, da bo Srbija zahtevala, naj mednarodne čete zasedejo strateške važne točke na albansko-srbski meji.

Pariz, 20. oktobra. Nekateri tukajšnji listi napadajo Avstrijo radi njene note Srbiji. »Matin« poroča, da kabineti tripel-entente živahno izmenjavajo svoja mnenja.

AVDIJENCE NA DUNAJU.

Dunaj, 20. oktobra. Cesar je danes sprejel ministrskega predsednika in vojnega ministra.

SRBSKO POSOJILLO.

Belgrad, 20. oktobra. Srbski finančni minister je predložil skupščini predlogo o najetu posojila v znesku 250 milijonov frankov. Posojilo bo najeto pri nekem pariškem konsorcijsu.

ZAHEVE ČESKIH RADIKALCEV GLEDE NA SPRAVNO POGAJANJA.

Praga, 20. oktobra. Na sijajno obisknem shodu v soboto se je odobrila resolucija, katero je utemeljeval poslanec Choc, ki izvalja, da se pod sledečimi pogoji češki radikalci udeležijo spravnega pogajanj: 1. Prej se mora absolutizem na Češkem odpraviti. 2. Narod se mora z narodom spraviti in se morajo pogajati glede na spravo tudi na Moravskem, v Šleziji in na Nizjem Avstrijskem. 3. Zajamčiti se mora, da se z oktroamom sprava ne izvede. Volilna preosnova se mora na širokem temelju izvesti. Takoj se naj skliče deželni zbor, ki naj sklene splošno volilno pravico. Če bi to Stürgkh odklonil, naj češki poslanci v državnem zboru nastopijo z najostrejšo opozicijo.

In hoc signo vinces!

Novo! V tem znamenju bodeš zmagal!
Ta slika ima tudi slovenske napise. **Novo!**

Predvajanje te velikanske zgodovinske zgodbe od petka 7. do četrta 13. novembra.

Velikanski cirkuški prizori. Izpreobrnitev h krščanstvu. Trpinčenje kristjanov. Cesar Konstantin sprejme krst. Prikazen sv. križa. Bitka pri Laksa Rubra. Angeli se prikažejo in strašijo poganke bojevnike. Cesar Konstantin porazi Maksencija.

Šolski mladini priporočljivo.

V kinematografu IDEAL v Ljubljani

Predstava traja 2 uri. Vsak dan od 1-3, 3-5, 5-7, 7-9, 9-11.

V nedeljo tudi ob 10 1/2 zjutraj.

7 dni! Cene: K 1.00, 1.60, 1.30, 1.-, —.60. **7 dni!**

DR. KRAMAR PROTI RADIKALCEM.

Tüben, 20. oktobra. Dr. Kramar je včeraj imel tu shod. Na shodu je med drugi dejal, da bi bila upravna komisija bolj sestavljena tako, kakor je on sestavo te komisije prvotno predlagal, to je iz članov deželne odbora. Konečno se je dr. Kramar obrnil proti češkemu radikalizmu in dejal, da češki radikalizem vedno bolj izgublja tla med češkim narodom.

NEMŠKI PATRIJOTJE V AVSTRIJI.

Dunaj, 20. oktobra. Vsenemci so tu priredili lipsko slavlje. Na slavlju je govoril Schönerer, ki je izvajal, da je rešitev Nemcev v Avstriji v tem, da se Avstrija kot zvezna država prikloni Nemčiji. Pozval je navzoče, naj zakličejo: »Heil Kaiser Wilhelm!« Navzoči so se dvignili s sedežev in kričali »Heil Kaiser Wilhelm!« Vladni zastopnik je grozil, da shod razpusti, ako se to ponovi. Navzoči so razburjeno protestirali in nastal je silen kralval. Ko se je razburjenje poglobilo, je Schönerer komičal svoj govor. Slavlje je bilo zaključeno s himno »Die Wacht am Rhein.«

UČITELJI NA ČEŠKEM GROZE S PASIVNO RESISTENCO.

Praga, 20. oktobra. Češki učitelji se hitro pripravljajo na pasiven odpor, ki izbruhne, če se kmalu službena pragmatika ne uveljavi. Izvršilni odbor je že izdal navodilo, da naj učitelji ne sodelujejo na polju preskrbe otrok in kako da naj bodo pasivni glede na pouk in z ozirom na vzgojo.

NOVA ODKRITA KORUPCIJA V PRAGI.

Praga, 20. oktobra. Češki listi poročajo, da je v neki civilni pravdi izjavil odvetnik dr. Vejvar, da je, ko je posredoval za nakup zemljišč, kjer naj se zgradi nova praška plinarica, pridržal 345.000 kron, da je izplačal provizije gotovim posredovalcem. Češki opozicijski listi pozivajo dr. Vejvarja, da naj imena prizadetih funkcionarjev prške občine pove.

HRVAŠKO VPRAŠANJE.

Budimpešta, 20. oktobra. Bivši podban Nikolić, ki se je v soboto razgovarjal s Tiszo, je izjavil, da so vsi predpogoji za rešitev hrvaškega vprašanja dani in da je rešitev pričakovati, ako se tudi to v najkrajšem času ne zgodi.

ITALJANSKI PROFESOR RADI VOHUNSTVA V STANISLAVU ARETIRAN.

Lviv, 20. oktobra. »Glos Narodu« poroča iz Stanislava: Zapri so profesorja na konservatoriju v Florenci, Rodo Bianchija, ker je osumljen, da je vohunil v korist Rusije in je fotografiral zgradbe na železnici.

SAMOUMOR RUSKEGA MINISTR-SKEGA TAJNIKA.

Halle ob Saali, 20. oktobra. Ustrelil se je iz dozda še neznanih razlogov ruski ministrski tajnik dr. Lowensky, ko je prišel od grobov Rusov, ki so padli leta 1813.

PREDRZNI POLETI AVIATIKA PEGOUA NA DUNAJU.

Dunaj, 20. oktobra. Od krasnem vremenu je včeraj aviatik Pegoud na letališču v Aspernu proizvajal svoje drzne polete in kozolce v zraku. Bilo je navzočih 500.000 ljudi, ki so Pegouda navdušeno pozdravili. Ob pol 4. uri je zadonel strel. Pegoud je stopil k stroju, vsedel se vanj in se pustil privezati z jermenji, da bi v nobeni legi ne padel iz njega. Na znamenje se je dvignil stroj rapidno v zrak, vedno višje in višje. Naenkrat se uravna konica stroja navzdol. Vedno nižje se spušča prednji del stroja. Nenadoma začne aparat navpično padati in hipno se zadnji del stroja prevrne vznak, tako da visi Pegoud z glavo proti zemlji. Stroj je letel v tej legi nekoliko časa, nato pa prišel v poševno črto in se prevrnil v prvotno lego. Pegoud je izvršil še tri prevrate in se spustil gladko med velikanskim odobravanjem občinstva na tla. Ob pol 5. uri se je Pegoud dvignil drugič v zrak do 1000 metrov višine in se nato spuščal v krasnih krogih navzdol, pri čemur je napravil tri do štiri preobrate. Občinstvo je bilo zelo navdušeno in je Pegouda viharno pozdravljalo.

Dunaj, 20. oktobra. Pegoud je pri včerajšnjem svojem poletu v zraku šestkrat prevrnil svoj letalni stroj. Pri drugem poletu se je dvignil 1200 m visoko.

SODBA O KATASTROFI L II. V PARIZU.

Pariz, 20. oktobra. Pariške izdaje angleških listov smatrajo katastrofo L II. za

dokaz, da Zeppelinovci ne drže, kar so obetali. »Daily Mail« piše: Če se Zeppelinovci ne morejo izogniti nevarnosti viharjev in tudi ne eksplozij, jim ne moremo pripisovati važnosti. »Daily Chronicle« sodi: Nemčija je za gospodstvo v zraku plačala višjo ceno, kakor vsi drugi narodi. Francija je pri obvladanju zraka izgubila 100 svojih sinov, Nemčija pa veliko več. Dolg seznam nesreč Zeppelinovcev kaže, da je pomotno verovati v izbornost Zeppelinovcev in dokazuje, da nimajo bodočnosti zrakoplovi, pač pa aeroplani.

SMRTNA KOSA.

Dunaj, 20. oktobra. Ravnatelj »Union«-banke je na otoku Brioni umrl.

Pariz, 20. oktobra. Tu je umrl inženir Tellier, star 85 let, izumitelj industrije z ledom.

OSEM LEVOV POBEGNILO.

Lipsko, 20. oktobra. Voz električne železnice je danes zadel v voz cirkusa Barnuma ter je razbil voz, v katerem so bili levi. Osem levov je ušlo. Med občinstvom je nastala strašna zmešnjava. En lev je bežal v neki hotel in letel po hotelskih stopnicah. En lev je napadel konje, ki so bili vpreženi v voz z mobilijami. Od levov, ki so jih ujeli v hotelu, je bil eden pod streho, enega so ujeli v suranišču, nekaj jih je bilo na koridoru in so nanje pometali mreže. Krotiteljica je ujela enega leva in enega tigra. Od pobeglih levov so morali pet levov ustreliti, na enega leva so oddali 150 streliv. Vseh levov še nimajo.

STRAŠNA ŽELEZNIŠKA NESREČA NA JAPONSKEM.

(20 otrok mrtvih. — 100 ranjenih.) London, 20. oktobra. Na Japonskem je trčil vlak, s katerim se je 406 otrok vozilo, v tovorni vlak. 20 otrok je ubitih, 100 pa ranjenih.

Poslano.

Zaradi domačih novic v dveh ljubljanskih dnevnikih »Usoda naših izseljencev« in »Zastopnik Hamburške paroplovne linije Seunig aretiran« sem primoran, podati nastopna pojasnila.

Za svojo osebo bi ne nastopil pota javnosti, kajti kdor me pozna, ve, s kom ima opraviti.

Kot od deželne vlade potrjeni zastopnik omenjene družbe pa prisiljen, podajam nastopna pojasnila.

Res je, da se pri izseljevanju gode nerednosti. Temu nasproti pa naglašam, da sem zastopnik v Avstriji dovoljene parobrodne družbe že blizu 12 let in da v ti dolgi dobi nisem imel niti najmanjših sitnosti z oblastnjami.

Moja pisarna je javna in moje knjige so vsakemu merodajnemu faktorju na razpolago.

Pri tem pa še posebno povdarjam, da imajo prepise mojega poslovanja 1. slavna policija, 2. slavna vlada in 3. moja generalna reprezentanca na Dunaju, ki je odgovorna nasproti visokemu ministrstvu notranjih zadev.

Stroža kontrola menda ni mogoča. Kakor že večkrat, šel sem proučevat potovanja svojih potnikov iz Ljubljane do Hamburga. Železniške zveze se pač spreminjajo bistveno vsaj dvakrat na leto. To je moja dolžnost.

Služaj je nanesel, da me na kolo-dvorskem peronu v Hebu vidi in spozna potnik, ki je kupil pri meni v Ljubljani karto, bil pa oblastveno zavržen. Nagovoril me je, kar je zapazil službujoči stražnik. Slednji je mislil, da ima opraviti z zakotnim agentom, ne pa z menoj, ki sem do danes neoporekan, oblastveno potrjeni zastopnik svoje družbe.

Nepobitno dokažem, da sem v zadnjem času najmanj 1500 oseb odločno odklonil, ker sta mi bila korist družbe in lastno pošteno ime več vredna, kakor momentani zaslužek.

Želel bi, da bi se izseljevanje iz južnih dežel povsod tako redno vršilo, kakor potom moje pisarne.

V Ljubljani, dne 17. oktobra 1913.

Fran Seunig

zastopnik Hamburg-Amerika Linie.

ZOPET SENZACIJA V KRAKOVU.

Krakov, 20. oktobra. Tu je neznano kam izginil ravnatelj židovske ljudske banke dr. Siegfried Schenker. Nekateri govore, da je bil morda na njem izvršen zločin.

POLJSKO SLAVLJE PONIATOW-SKEGA.

Krakov, 20. oktobra. Včeraj so v Krakovu in v vseh galiških mestih slavili stoletnico smrti slavnega poljskega junaka kneza Poniatowskega, ki je bil vojskovodja Napoleonove armade in ki je, kakor znano, v bitki pri Lipskem utonil. Slavlja se je tudi poljska šolska mladež udeležila. Na junakov grob, ki je v gradu Wawlu, so položili več sto vencev.

NA VISLICE OBSOJEN MORILEC.

Dunaj, 20. oktobra. Castniški sluga Rajko Jakovljević je bil pred gardnim sodiščem obsojen na smrt na vislicah. Sodbo mora potrditi še sodni gospod grof Auer-sperg.

KUGA V RUSIJI.

Nov Očerkast, 20. oktobra. V Novem Petrovskem je od dne 9. do 17. t. m. umrlo za kugo 6 oseb.

SVOJCE JE UMRIL.

Rim, 20. oktobra. Strašen večkrat-ten umor je izvršil odušeni kaznjec Massetti, ki je mislil, da se je moral pokoriti vsled ovadbe svojega očeta. Zažgal je očetovo hišo, ko je pa oče z rodbino prihitel gasiti, je Mussetti z revolverjem ustrelil svojega očeta, dve sestrji in dve svakinji. Brat mu je ušel.

KOMISIJA ADMIRALOV V SKADRU SE JE RAZSLA.

Mednarodna komisija admiralov v Skadru se je s privolitvijo veselil razdržila. Dne 17. t. m. je imela že mednarodna kontrolna komisija prvo sejo.

Mohorjani! Ob sprejemu družbenih knjig darujte po desetinki »Slovenski Straži«!

Zahvala.

Za izražano sočutje in so-
žalje povodom prerane smrti
našega nepozabnega, ljublje-
nega

IVANA

in za darovane cvetke njemu
v poslednji pozdrav izrekamo
vsem iskreno zahvalo ter Bog
plačaji!

Zalujoči rodbini
Šinkovic — Povše.

3237

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 20. oktobra 1913.

Pšenica za april 1914.	11.43
Rž za oktober 1913	8.97
Oves april 1914	7.62
Koruza za maj 1914	6.44

Lepo stanovanje

s 3 sobami in z vrtom se odda s
1. novembrom. Cena 624 kron. Več
v upravnistvu Slovencev pod št. 3244.

3244

3245

Terezije Fortuna

Globokopotrni zaostali naznanjajo s tem tužno vest o smrti svoje drage, nepozabne matere, oziroma stare matere, gospe

ki je v nedeljo, dne 19. t. m., previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, v 75. letu starosti mirno preminula.

Pogreb bo v torek dne 21. t. m. ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče, kjer se truplo položi v lastni grob. Svete maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi.

V Zatečini, dne 19. oktobra 1913.

Prvi kranjski pogrebni zavod Fr. Doberlet.

RFAFF

šivalni stroji

so priznано najboljši.

Pouk šivanja in vzenja na stroj brezplačen.

Novost: Najnovejši brzošivalni stroj za krojače, obrtnike brez čolnička do 3000 vbovljajev v 1 minuti. Dobi se le pri

IGNACIJU VOK spec. trgovina šivalnih strojev in koles

LJUBLJANA, SODNA ULICA 7.

10 letno jamstvo. Ceniki zastoj in poštnine prosto. 10 letno jamstvo.

1430

3291

Razglas.

Dodaino k razglasu krajnega šolskega sveta tržiškega z dne 3. oktobra 1913 se da na znanje, da mora imeti

novo šolsko poslopje 16 učnih sob

in ne kakor se je poprej zahtevalo samo 12.

Načrti so poslani anonimno ali pa pod kakim geslom.

Kraini šolski svet tržiški

17. oktobra 1913.

General Savov in politika.

(Izvirni dopis.)

V Bulgariji se je začel volilni boj. Razne stranke izkušajo dokazati, da niso krive sedanje nesreče bulgarskega naroda, ampak iščejo krivcev v nasprotnih strankah. Demokratični list »Preporec« (glasilo dr. Malinova) je objavil dva telegrama generala Savova z dne 29. in 30. junija, ki zapovedujeta splošni napad. Torej bi bil general Savov kriv bratomorne vojske in njenega nesrečnega izida. Mnogi bulgarski krogi to verjamejo. A vsa stvar je še negotova. Sedanja bulgarska vlada bi to vprašanje lahko pojasnila, a ga nalašč zavija v temo ter vedno ponavlja, da je bila vojska neizogibna in da je prejšnja vlada zakrivila sedanjo nesrečo, ker vojske ni dobro pripravila. Dr. Danev pa izjavlja, da vojska ni bila potrebna in da bi se bila dala preprečiti; bulgarska vlada ni hotela vojske in je po spopadih dne 29. in 30. junija takoj ukazala, da se vojne operacije ustavijo, kar so Bulgariji res storili, a Srbi in Grki niso hoteli ustaviti bojev. Dr. Danev gotovo ve, kdo je povzročil spopade dne 29. in 30. junija, a tega vendar ne pove. Njegovo glasilo »Bulgarija« dokazuje, da brzjavki generala Savova z dne 29. in 30. junija, kakor jih je objavil »Preporec«, gotovo nista pristni, vsaj ne v objavljeni obliki; a kljub temu se v isti »Bulgariji« v raznih podpisanih člankih vsa krivda zvrta na generala Savova.

General Savov je v Carigradu dal časnikarjem razna pojasnila, iz katerih sledi, da je bila bratomorna vojska za Bulgare tako nesrečna, ker so se politiki mešali v načrte generalnega štaba; general Savov je odstopil, ker mu politika ni dovolila, da izvrši svoj vojni načrt, ki je hotel najprej premagati Srbijo in potem Grke.

V svoji najnovejši izjavi, ki je bila objavljena v turških, francoskih in nemških listih, je Savov nekemu časnikarju zopet ponovil trditve, da mu je politika zmešala vojni načrt; zato pa je on kot svobodni vojak, ki se za politiko ne briga, odstopil. Ta izjava je dala sofijskemu »Miru« povod za zanimiv članek o politiki generala Savova. »Mir« piše, da je general Savov najbolj zagonetna oseba v Bulgariji. »Nihče ne govori toliko proti bulgarskemu kralju, in nihče nima toliko zaupanja pri kralju.« Sredi majnika je prišel v tak konflikt s kraljem, da ga je hotel kralj ne samo odstaviti, ampak tudi strogo kaznovati. A kmalu je zopet pridobil kraljevo zaupanje. Ko je s svojim poveljem dne 29. in 30. junija povzročil vojsko (tako trdi »Mir«, a »Bulgarija«, ki je o stvari bolj poučena, izkuša to stvar zakriti), je bil takoj odstavljen, a kljub temu je bil pozneje imenovan za glavnega mirovnega delegata v Carigradu. V Carigradu so bili s tem imenovanjem skrajno nezadovoljni, a general Savov je vendar že prve dni postal intimen s Turki in še sedaj se mu di v Carigradu, gotovo ne samo zaradi odnosa, kakor pišejo turški listi.

General Savov izjavlja, da se je zadnja vojska zato tako nesrečno končala za Bulgarijo, ker se je politika mešala v vojno taktiko. »Mir« pa trdi, da je general Savov kriv vse nesreče, ker je na svojo roko povzročil vojsko. Sedanje nesreče ni kriva bulgarska politika, ampak oni vojaški krogi, ki so si pod vodstvom generala Savova po zarotniško prisvojili odločevanje v političnih stvareh ter so namesto vlade delali bulgarsko politiko.

Verjetno je, da »Mir« kot strankarsko glasilo nekoliko pretirava, a njegove trditve vendar najbrže niso brez vse podlage.

NOVA POLITIČNA PRAVDA NA OGRSKEM.

Te dni se je vršila v Budimpešti pred porotnim sodiščem zanimiva razprava. Svojedobno je namreč napisal urednik lista »Budapesti Naplo« dr. Palyi, ki je svoj list stavil na razpolago vladi grofa Hedervarya, tri članke, v katerih je imenoval Julija Justha izdajalca domovine. Radi tega je Justh tožil dr. Palyja. Palyi je dolžil Justha, da je za časa koalicijske vlade sprejemal

razne denarje in storil vojni kamarili na Dunaju razne usluge, da je on kriv, ker so Hrvatje v ogrskem državnem zboru govorili hrvaško in podobne stvari, na podlagi katerih ga dolže izdajalstva domovine! Justha je zastopal odvetnik Gxörfy, a Palyja brani dr. Csanyi. Palyi je bil obsojen na 2 mesece zapora in 600 kron globe.

KNJIGOTRŽTVO.

Slovar, laško - slovenski, za šolo, potovanje, branje in kupčijo. Sestavil dr. Josip Valjavce. Cena za vezan izvod 4 K 50 vin., za subskribente, t. j. za one naročnike, ki se oglašijo, še preden slovar izide, znaša cena samo 3 K 60 vin. za vezan izvod.

Ta slovar sta že dalj časa občutno pogrešali obe narodnosti; saj imamo Slovenci poleg Nemecev še največ stika z Italijani in posebno v naših južnih obmorskih pokrajinah je znanje laškega jezika za Slovenca neobhodno potrebno. Ker živita obe narodnosti v trgovskem in obrtnem oziru v ozki zvezi med seboj, je bila želja po takem slovarju od dne do dne splošnejša in izrazitejša.

Dr. Valjavcev slovar je sad dolgoletnega truda in bogatihkušenj. Prireditelj je praktični učitelj laščine, ki natančno pozna italijanski in slovenski jezik, ter je v svojem temeljitem delu zadostno in pravilno upošteval potrebe in lastnosti obeh jezikov. Slovar obsega izredno bogati besedni zaklad in je tudi v podrobnostih obdelan tako skrbno, da bode vsestransko ustrezen. Nad vse dobro bo služil uradom, šolam in zasebnikom.

Kljub svoji obširnosti ima slovar, ki obsega več nego 40.000 besedi in premnogo najbolj rabnih fraz, kaj priročno obliko. Pri vseh besedah so zaznamovane tudi nepravilnosti, naglas, pri samostalnikih spol, itd. Slovar je tiskan namreč na tankem papirju in z izredno finimi, nalašč v ta namen naročenimi črkami. Da je slovar kakor jezikovno tako tudi tehnično na višku, dokazuje dejstvo, da se je tiskal z vsemi pripomočki moderne tehnike in je zahtevalo to delo nad eno leto časa.

Prepričani smo, da bode ta slovar z enakim veseljem pozdravila oba naroda in enako pridno posegla po njem.

Slovar se dobi in naroča v
Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

zdravniško priporočeno křitvoroče
vino daje moč in zdravje.

Vzorec 4 steklenice 5 kg franko po pošt-nem povzetju K 4-50. Edina zaloga

Br. Novaković

veletrgovina vina, vermoutha, Marsale, Malage, konjaka, žganja itd.

Ljubljana.

3031

Sardenko, Roma. Poezije. 2 K, vez. 3 K 20 vin. »Katoliška Bukvarna.«

Sardenko je mehka pesniška duša in njegova pesem, ki mu vre od srca, si tudi vedno najde pot do srca.

PRODAJALNA

za specerijsko blago in mokarijo v Drav-ljah št. 86 s stanovanjem se daje z 1. novembrom 1913 v najem.

Zglasiti se je pri

Lovrenc Florjančiču na Poljanah
pošta št. Vid nad Ljubljano. 3214

Gospodična

iz poštene hiše želi službo v pisarni, prodajalni ali kje drugje. Izkušnja ima iz trgovskega tečaja. — Natančneje pove **Cecilija Cuderman, Podgoro št. 11, pošta št. Vid nad Ljubljano.** 3213

V mali fari na Gorenjskem dobi službo

cerkvenik in organist

ki se zadovolji s plačo 400 kron na leto v biri in denarju in ki bi hotel iti v dnu deloma v župnišču deloma pri kmetih. Se bolje, če je rokodelec. Stanovanje prosto. Hrana po dogovoru v župnišču. Nastop službe 1. novembra. Kje, pove iz prijaznosti uprava lista pod št. 3183. (Znamka za odgovor.)

Najnovejše v avtomobilni industriji

je ,Wanderer' ljudski avtomobil

za trgovske svrhe in šport.

Najbolj ekonomični voz sedanosti, je ravno-
kar došel in je vsakemu na ogled pri tvrdki **Karl Čamernik & Ko.**
Ljubljana, Dunajska cesta 9-12. 3217

Solicitator

izurjen v manipulaciji, več Gabelsbergerjeve stenografije in zmožen obeh
deželnih jezikov **se takoj sprejme.** Pismene ponudbe dr. **Henriku**
Haasu, odvetniku v Mariboru. 3215

Klobuki

Cilindri

Čepice

Kravate

Rokavice

Srajce

Nogavice

Žepni robci

Naramnice

Dežniki

Prof. Jagrovo

Trikot perilo

Za lovce:

Pletene telovnike

Dežne plašče itd.

Modna in športna trgovina

P. Magdić

Ljubljana, nasproti glavne pošte.

3025

32

„BALKAN“

trgovska, špedicijska in komisijska delniška družba
podružnica **LJUBLJANA**

Dunajska cesta 33 (Centrala: TRST) Telefon št. 100

Zmerne cene.

Naročila sprejema tudi blagovni oddelek Jadranske banke.

Točna postrežba.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: **Jožef Gostinčar**, državni poslanec.